

**TÜRKİYE ELEKTRİK ÜRETİM İLETİM ANONİM ŞİRKETİ VE TÜRKİYE ELEKTRİK
DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ DIŞINDAKİ KURULUŞLARA ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ,
İLETİMİ, DAĞITIMI VE TİCARETİ KONUSUNDA GÖREV VERİLMESİ ESASLARI
HAKKINDA YÖNETMELİK (*)**

Bakanlar Kurulu Karar Numarası ve Tarihi: 87/11488 - 2.2.1987

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi: 3096 - 4.12.1984

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 23 Şubat 1987 - Sayı: 19381

(*) Bu Yönetmeliğin başlığı ; 4/4/1996 tarih ve 96/8008 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilimiş ve metne işlenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye Elektrik Kurumu dışındaki yerli ve yabancı sermaye şirketlerine belli bir bölgede elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti görevlerinin tamamını veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bunlardan bazılarını yapma yetkisinin verilmesine dair esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik sermaye şirketlerine (görevli şirket) 16.8.1985 tarihli ve 85/9800 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Görevlendirilecekleri Bölgeler Hakkında Yönetmelik'e elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti görevlerinin tamamını veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bunlardan bazılarının verilmesine, kuracakları üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin işletilmesine, kamu kurum ve kuruluşlarınca (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) yapılmış veya yapılacak olan üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin işletme haklarının devredilmesine ilişkin esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 - Bu Yönetmelikte geçen;

Görev bölgesi : 3096 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi uyarınca TEK dışındaki yerli ve yabancı sermaye şirketlerinin elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti görevlerinin tamamının veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bir kısmının verileceği bölgeyi,

Görev Sözleşmesi : Bakanlar Kurulu'nca onaylanan görev bölgesinde elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti görevlerinin tamamının veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bazılarının yapılması hususunda görevli şirket ile bakanlık arasında düzenlenen sözleşmeyi,

İşletme Hakkı Verilmesi Sözleşmesi : Mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşlarına ait olup, (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) görev şirketlerine işletme hakkı verilecek tesisler için ilgili kuruluş ile görev şirketi arasında düzenlenen sözleşmeyi,

İşletme Talimatı : Elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım tesislerini işletme usul ve esaslarını belirten ve Bakanlıkça hazırlanan talimatı,

Üretim Şirketi : 3096 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine göre Bakanlık tarafından elektrik enerjisi üretimi izni verilen sermaye şirketini,

Üretim Tesisleri : Elektrik enerjisi üreten tesis ve entegre tesisleri,

Ulusal Elektrik Sistemi : Üretim merkezlerini birbirine ve indirici merkezlere bağlayan hatlar ile indirici merkezleri birbirine bağlayan hatlar, indirici merkezler ve indirici merkezlerden çıkan bir veya birden çok kuruluşu besleyen gerekli tesisler veya yörenin ihtiyaçlarını karşılayan hatlar ve tesislerin bütünü,

İletim Tesisleri : tüketicilerin kullandığı elektrik enerjisini kullanma gerilimine düşüren indirici merkezlere enerji taşıyan ve bu merkezleri birbirine bağlayan hatları ve bu indirici merkezleri,

Dağıtım Tesisi : İletim tesislerinden çıkan ve tüketicilerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını temin için tesis edilen hatlar ile trafo merkezleri ve benzer tesisleri,

İmdat Grupları : Can ve mal kaybını önlemek amacıyla sadece elektrik enerjisi kesilmelerinde kullanılan elektrojen gruplarını,

Amortisman :

a) İşletme hakkı devredilen tesislerin amortisman bedelleri, her yıl yürürlükteki mevzuata ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından yayınlanan tebliğlere uygun olarak tesislerin defter kıymetlerinin yeniden değerlendirilmiş bedellerinin bakiye ömür süresine bölünmesi suretiyle bulunacak meblağı,

b) Görevli şirketçe yapılmış tesislerin amortisman bedelleri, her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın tebliğ esaslarına göre yeniden değerlendirilmiş bedeller üzerinden ayrılacak meblağı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

GÖREV VERMEYE DAİR HÜKÜMLER

Görev Esasları

Madde 4 - Görev vermede aşağıda belirtilen esaslar gözönünde tutulur:

a) Görev, görev bölgesi içerisindeki elektrik enerjisi üretim, iletim, dağıtım ve ticareti faaliyetlerinin tamamını veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bir bölümünü kapsar,

b) Görev sözleşme süreleri en çok 99 yıl olabilir,

c) Görevli şirketin görev bölgesinde yapacağı işlere ait kısa ve uzun vadeli yatırım programları ile işletme programları; DPT ve Bakanlıkça benimsenen Türkiye'nin genel elektrikleştirme plan ve programları ile komşu görev bölgelerinin ve bütün ülkemizin ihtiyaç ve yararları gözönünde bulundurulmak suretiyle hazırlanır ve Bakanlıkça onaylandıktan sonra kesinleşir.

d) Görev bölgeleri arasında yapılacak elektrik enerjisi alışverişinde yalnızca bölge düzeyinde değil, ülke düzeyindeki en ekonomik kaynak kullanımı esas alınır, yedek sistem buna göre hazır bulundurulur.

e) Görevli şirket bakanlıkça onaylanmış olan işletme ve yatırım programlarına uymak ve Bakanlıkça tesbit edilen yatırımları kendi yatırım programına almak zorundadır.

f) Bir görev bölgesi içerisinde, görevli şirketlerin yatırım programlarında yer almayan ancak ülke ihtiyacı için tesisi Bakanlıkça zaruri görülen yatırımların; görevli şirketler, üretim şirketleri ve kamu kurum ve kuruluşlarınca tek başına veya birlikte gerçekleştirilmesi Bakanlıkça sağlanır.

g) Devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin işletmesindeki esasları Bakanlık tesbit eder. Bu esaslar çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları, görevli şirketler ve üretim şirketleri arasındaki işletme koordinasyonu Bakanlık adına TEK yapar.

Bu hususta TEK'in vereceği talimatlara kamu kurum ve kuruluşları, görevli şirketler ve üretim şirketleri uyar. Santrallerin yıllık üretimlerini, genel ekonomi düzeyinde Bakanlık planlar. Ulusal sistemin emniyeti, stabilitesi ve değişen şartlara göre üretim planlamasındaki revizyonunu Bakanlık adına TEK sağlar. Görevli şirketler, TEK'in bu hususta düzenlendiği aylık, haftalık, günlük ve saatlik süreleri kapsayan üretim programındaki değişikliklere uymakla mükelleftir.

h) Görevli şirketler işlettikleri tesislerin bakım ve onarımlarını görev ve işletme süresi sonuna kadar tesisin teknik ve ekonomik karakteristiklerine uygun olarak yapmak zorundadır.

i) Görevli şirketler, işletme haklarını devraldıkları tesislerin işletme ve bakımını, devraldıkları kamu kurum ve kuruluşlarının işletme ve bakım talimatlarına uygun olarak yapmak zorundadır.

j) Cadde, sokak, çevre yolları, meydan, park gibi umumi yerlerin aydınlatılması, Bakanlıkça düzenlenecek esaslara uygun olarak dağıtım hizmetlerini yürüten görevli şirketler tarafından yapılır.

k) Görevli şirketlerin, görev bölgelerinde bulunan her sınıf müşteri için görev sözleşmeleri çerçevesinde hazırlayacakları tesis ve enerji satış tip sözleşme taslakları Bakanlığa sunulup, Bakanlığın olumlu görüşünü aldıktan sonra yürürlüğe konulur.

l) İmdat grubu kurup işletmek üzere yapılacak müracaatlar Bakanlık tarafından değerlendirilir, uygun görülenlere izin verilir.

m) Enerji tasarrufuna azami ölçüde riayet edilir.

n) Görevli şirketler, görev bölgesindeki enerji ihtiyacını karşılamak ve bölgesindeki tüm talepleri, yatırım programlarında öngörülmesi kaydıyla, yerine getirmekle görevlidir. Şirketin yatırım programlarında bulunmayan iletim ve dağıtım tesislerinin enerji dağıtımına müsait olmadığı hallerde, yeni iletim ve dağıtım tesisleri yapım şartları da dahil olmak üzere, Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra yapılır.

Müracaat Ve Değerlendirilmesi

Madde 5 - Görev almak üzere şirketlerce Bakanlığa yapılacak müracaata eklenecek raporda, aşağıdaki hususların belirtilmesi şarttır.

a) 1 - 85/9800 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan yönetmelik'te belirlenmiş veya müracaat sahibinin teklif edeceği muhtemel görev bölgesinde, elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticareti hizmetlerinin tamamının veya bölgedeki tesislerin özelliğine göre bu hizmetlerden hangilerinin yapılacağı

2 - Görev süresi,

3 - Gerçekleştirilecek ve devralınacak tesisler de gözönünde bulundurularak hizmetlerin yürütülmesi için öngörülen sermaye miktarı ile bu sermayenin temin şeklini ve yeterliliğini ortaya koyacak hesaplamalar ve açıklamalar,

4 - İşletme hakkının devredilmesi istenen kamu kurum ve kuruluşlarına ait tesislerin devir programları,

5 - Kısa ve uzun dönem yatırım programları,

Yukarıda belirtilen raporun düzenlenmesinde ülkemizin elektrik enerjisi ekonomisi gözönünde bulundurulur.

b) Bakanlık, rapor konusunda ilgili kuruluşların görüşlerini aldıktan sonra gerekli gördüğü takdirde müracaat ile ilgili olarak işletme hakkı devredilecek tesislerin tesbiti için gerekli çalışmaları yapar.

Tesbit sonucu, Bakanlıkça müracaat sahibine bildirilir ve gerekli görüldüğü takdirde müracaat sahibi fizibilite raporunu Bakanlıkça öngörülen süre içinde hazırlayarak 5 nüsha halinde Bakanlığa sunar.

Fizibilite Raporundan Sonraki Çalışmalar

Madde 6 - (Değişik madde: 96/8008 - 4.4.1996) Bakanlık, Türkiye enerji planlaması ve politikaları yönünden Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın görüşünü aldıktan ve görevli şirketin kuruluşuna dair belgenin ibrazından sonra, Bakanlar Kurulu Kararı alınmak üzere konuyu Başbakanlığa sunar. Kararname esasları içerisinde görevli şirket ile sözleşme yapar. Yeni bir tesisin işletme hakkının devri söz konusu olduğu takdirde 5 inci madde hükümleri ile birlikte yukarıdaki işlemler aynen yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞLETME HAKKININ DEVRİ

Madde 7 - Bakanlar Kurulu çerçevesinde devreden kuruluş ile görevli şirket arasında yapılacak sözleşme hükümlerine göre devredilen tesislerin işletilmesi görevli şirketlerce yürütülür.

İşletme Hakkı Devir Bedeli

Madde 8 - İşletme hakkı devredilecek tesislerin teknik ve ekonomik özelliklerine göre her yıl için belirlenecek işletme hakkı devir bedelleri tarifelerin tesbitinde gözönünde bulundurulur ve bu bedeller enerji bedeli ödemesi sırasında, devreden kuruluşa ödenir.

İşletme Hakkı Devredilen Tesislerin Sigorta Ettirilmesi

Madde 9 - Kamu kurum ve kuruluşlarınca (kamu iktisadi teşebbüsleri dahil) görevli şirketlere işletme hakkı devredilecek sabit tesisler ve hareketli araç, gereçler; devir sözleşmelerinde yer alan risklere karşı görevli şirketçe devir anındaki rayiç bedel üzerinden tesisin sahibi adına sigorta ettirilir.

Sigortanın yatırıldığı ve sigorta poliçelerinin her yıl yenilendiği, tesis sahibi kuruluşa görevli şirket tarafından bildirilir.

İşletme Görevlerinin Üçüncü Şahıs Ve Şirketlere Yaptırılması

Madde 10 - İşletme hakkını devralan görevli şirketler, işin ekonomisi yönünden bir kısım işletme hizmetlerini, Bakanlığın muvafakatını aldıktan sonra üçüncü şahıs veya şirketlere yaptırılabilirler. Bu görevlendirmeden dolayı görevli şirketler, bu Yönetmelikte ve işletme hakkı verilmesi sözleşmesinde belirtilen yükümlülüklerden kurtulamazlar.

Tesislerin Teminat Olarak Gösterilemeyeceği Ve İpotek Koydurulamayacağı

Madde 11 - Görevli şirketler, devraldıkları tesisleri ve görevleri ile ilgili kendi yatırımlarını üçüncü şahıslara teminat olarak gösteremez ve bunların üzerine ipotek koyduramazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DENETİM

Bakanlık Ve Tesis Sahibinin Denetim Yetkisi

Madde 12 - Görevli şirketlerin görev alanları ile ilgili bütün faaliyetleri Bakanlığın denetimine tabidir.

İşletme hakkı devralınan tesisler, tekniğe uygun olarak işletilip işletilmediği hususunun kontrolü maksadıyla devreden kuruluşlar tarafından da denetlenebilir.

Denetimler sonucu tesbit edilen aksaklıklar Bakanlık tarafından ilgili şirkete bildirilir. Görevli şirket aksaklıkları gecikmeye meydan vermeden yerine getirmedeği takdirde sözleşmedeki müeyyideler uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ELEKTRİK ENERJİSİ SATIŞ TARİFESİ

Tarife

Madde 13 - Görevli şirketlerin tarifeleri, ikinci fıkrada belirtilen esaslar gözönüne alınmak suretiyle adı geçen şirketler tarafından düzenlendikten sonra Bakanlık onayıyla yürürlüğe girer.

Tarifenin tesbitinde;

a) Görevli şirket tarafından yapılmış yatırımlar için geri ödenmemiş ve eskale edilmiş bakiye yatırım bedeli ile faiz ve kur farklarının geri ödeme payları,

b) İşletme ve bakım giderleri (işletme hakkı devir bedeli, yakıt, malzeme, personel, vergi, amortisman), (bu görevli şirketçe yapılan tesislerin amortisman bedellerinin geri ödeme, faiz ve kur farkı payından büyük olması halinde, yatırım fonuna ayrılacak miktar en az bu fark kadar olmak kaydıyla)

c) Dışarıdan satın alınan elektrik enerjisi giderleri,

d) Yatırım fonu,

e) Şirketin yeniden değerlendirilmiş, ödenmiş sermayesine piyasa şartlarına göre verilebilecek makul bir temettü,

f) Kanunu ihtiyatlar ve benzeri diğer giderler,

gözönünde bulundurulur.

ALTINCI BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Yeni Üretim Tesisi Kurulması

Madde 14 - Görevli şirketlerin üretim tesislerine dönük yatırımları 16.8.1985 tarihli ve 85/9799 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan ve 4.9.1985 tarih ve 18858 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşlara Elektrik Enerjisi Üretim Tesisi Kurma ve İşletme İzni Verilmesi Esaslarını Belirleyen Yönetmelik" hükümlerine göre yapılır. Kurulan bu üretim tesislerinin işletilmeleri, devirleri, tarifeleri gibi bütün işlemleri ise görev şirketleri ile ilgili işbu Yönetmelik esaslarına göre yürütülür.

Temerrüt Faizi

Madde 15 - Görevli şirketler bu Yönetmelikte ve sözleşmelerde belirtilen ödemeleri belirlenen sürelerde yapmadıkları takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 51 inci maddesinde belirlenen miktarlarda gecikme zammı uygulanır.

Bu durumda, fesih işlemlerinin tamamlanmasına kadar ilgili tesisler Bakanlığın yetkili kılacağı kuruluş veya şirket tarafından görevli şirket nam-ı hesabına işletilir.

Devir Öncesine Ait Tahsilat Ve Depozitolar

Madde 16 - Tahakkuk ettirilip de tahsil edilememiş elektrik paralarının (fatura bedelli) devir öncesine ait tahsilatı ve normal sürelerde tahsili mümkün olmayan fatura bedelleri için yapılacak icra takibi, devreden kuruluş tarafından yürütülür.

Devreden kuruluşça alınmış bulunan ve Devir Kurulunca tesbit edilecek abone depozitoları hiç bir kesinti yapılmaksızın tesbit tarihinden itibaren (1 ay) içinde devralan kuruluşa ödenir.

Görevli şirketin görev süresi sonunda mevcut depozitoları aynı usulde devreden kuruluşa iade edilir.

Görev Yetkisinin Sona Ermesi

Madde 17 - Görev yetkisi süresinin sonunda görevli şirketler verilmiş olan görevin konusuna giren elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri ile bütün taşınmaz malları, bunlar üzerindeki haklarla birlikte tam ve çalışır vaziyette ve her türlü borç ve yükümlülükten arındırılmış olarak ve hiç bir bedel ve hak talep etmeksizin üçüncü bölümdeki esaslar dahilinde ilgili kuruluşa teslim ederler.

Devir yapılacak tesisin işletilmesi sırasında gerekli görülen ve Bakanlıkça onaylanarak şirketin kendi ve öz varlığı ile gerçekleştirilen "yeni yatırımlar ile idame ve yenileme yatırımları"nın geri ödenmesi devir esnasında henüz tamamlanmamış ise, tesisi devir alan kamu kuruluşu, geri ödenmemiş kısmı, belirlenecek bir plana göre geri ödemeyi taahhüt eder. Bu tesisler, fondan karşılanmışsa görev yetkisi sona eren görevli şirkete geri ödeme yapılmaz.

Görevli şirket, bunun dışında bakım, onarım ve yenileme gibi sebeplerle herhangi bir bedel talep edemez.

Kamulaştırma

Madde 18 - Görevli şirketlerin yapacağı üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin onaylanmış tatbikat projelerine göre kamulaştırma ihtiyacı ortaya çıktığında, kamulaştırma bedeli şirket tarafından ödenmek kaydıyla Bakanlıkça, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre kamulaştırma yapılır.

Dayanak

Madde 19 - Bu Yönetmelik 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkındaki Kanun'un 10 uncu maddesine göre hazırlanmıştır.

Ek Madde 1 - (Ek madde: 96/8008 - 4.4.1996)

Bu Yönetmelikte geçen "TEK" ibaresi ilgisine göre "TEAŞ ve/veya TEDAŞ" olarak anlaşılacaktır.

Yürürlük

Madde 20 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 21 - Bu Yönetmeliği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yürütür.